

Indenrigsministeren: Det gjør mig ondt' saa tidt at maatte tage Ordet, men jeg skal bemærke, at naar denne Lov kommer ud, maa man aabenbart gaae ud fra den Forudsætning, at Ingen har Ret til at benytte Locomotiver paa almindelige Landeveie, uden at have erhvervet Tilladelse dertil.

Ischering: Jeg troer, at selv om denne Lov ikke kommer ud, vilde man, forsaavidt man kunde tænke sig et Locomotiv, som var skiftet til at bevæge sig paa almindelige Landeveie, og var holdt indenfor de Grændser af Vægt, Hjulbrede, Sporvidde osv., som nu ere fastsatte for denne Transport, kun kunne befare. Veiene med saadanne Locomotiver, naar man udsatte sig for at maatte give Erstatning for den Skade, som derved maatte afftedkommes. Men det troer jeg ikke, at man behøver at frygte for; jeg troer ikke, at Nogen kan med Saab om Fordeel bygge Locomotiver, der ere skiftede til at bevæge sig paa almindelige Veie og føre Gods og Passagerer, som ikke skulde komme til at veie. Mere, end hvad der nu er tilladt at føre paa et Læs paa en Vogn under visse Bestemmelser med Hensyn til Hjulene, saa at der altsaa i den Henseende ingen Fare er. Jeg kan ikke see rettere, end at den Eneret, der er givet Udsigt til i § 2, er en nødvendig Betingelse, hvis man skulde ansee det for gavnligt at opmuntre denne Industri. Man indlader sig jo ikke paa Mere end et Forsøg paa for en vis Tid at sikkre den Mand en uforstyrret Brug af de Capitaler, han vil anvende paa et, som det forekommer mig, yderst usikkert Foretagende. Jeg siger yderst usikkert Foretagende, idet det nemlig neppe nogenstunde endnu er ret lykkes. Det, der derimod er lykkes, er, at føre roligt paa de meest befærde Veie i Omegnen af Paris blandt Andet og inde i Byen Paris selv, uden at give Anledning til nogen Forstyrrelse. Det dreier sig kun om, at Vedkommende, der fører Locomotivet, er sig selv bevidst, at han kommer til at betale den Skade, han afftedkommer; thi han kan med den Art Vogne, naar han hører sig forstandigt ad, færdes paa en rolig og stilfærdig Maade; han

kan lade sin Fart tage' af, naar han nærmer sig Kjørende, og lade den tage til igjen, naar han er kommen forbi dem, han kan vogte sig for at slyde Damp fra sig, naar han vil, og kan, kort sagt, komme til en saa rolig og regelmæssig Bevægelse, at Enhver kan forudsæe Faren, holde sine Heste iave og ikke udsætte sig for synderlig Risiko. Jeg har seet saadanne Locomotiver bevæge sig i Gaderne og er overtydet om, at Faren ikke er stor. Hvad den første Paragraph angaaer, forekommer det mig, at Eneretten deri tilkjøbes paa Vilkaar, der ere gunstige for Staten. Det er et Foretagende, som har langt mere Udsigt til at lønne sig for den, der indlader sig paa denne Sag paa nogenlunde befærde Steder, end det, som § 2 handler om; men det er ogsaa en meget stor Fordeel for Staten for den meddeelte Eneret at komme til at besidde det hele Apparat efter 40 Aars Føreløb, maastee endog efter noget over 20 Aars Forløb.

Wille: Det er kun en ganske kort Bemærkning, jeg skal tillade mig. Jeg vil nemlig blot underrette det ærede Medlem fra Nestved (S. Andersen) om, at det aldeles ikke ligger i min Prætension at have et særdeles Kjenndskab til Hestenes „Tankegang;“ jeg gjør Helt ikke nogen Forbring i den Henseende og skal gjerne afstaae det ærede Medlem et Fortrin, som jeg ikke misunder ham. Kun skal jeg til en Forklaring for det ærede Medlem (S. Andersen) — for de øvrige Medlemmer veed jeg, at den vil være overflødig — tilføie, at naar det engang er sagt, at Hestene blive betænkelige ved at møde Gjenstande, som bevæge sig uden Heste, f. Ex. Locomotiver, af Frygt for, at de selv kunde blive overflødige, saa er det ikke Noget, som Hestene virkelig tænke; der er ingen Hest, der er bleven spurgt derom og har udtalt sin Mening i saa Henseende; det er blot Noget, der er blevet sagt, og som lyder ganske morsomt; men jeg gjentager det, Meningen er ikke, at det virkelig forholder sig saa. Jeg haaber, at det vil være det ærede Medlem fra Nestved (S. Andersen) en tilstrækkelig Forklaring.